

Cartouche nam de nodige maatregelen voor de tocht naar Antwerpen, waar hij dus met Bakelandt een diefstal wilde plegen, zo moeilijk en gevaarlijk, dat zijn vroegere rooverijen er slechts kinderspel bij waren.

Wie zou hij meenemen?

Sus Morré, in de eerste plaats, de luitenant wien hij weder zijn volle vertrouwen geschonken had.

Filips, de bezembinder, die getoond had veel te durven en te kunnen, moest ook van de partij zijn.

En zo wikte de roverskapitein de behendigheid van ieder zijner mannen.

Ook dacht hij aan Jan Morré, de vilder.

— Maar die kerel keert niet terug, mompelde Cartouche op ontevreden toon. Wat weerhoudt hem toch zo lang? Als hij maar niet in de gevangenis geraakt is. Bakelandt heeft gelijk, ik moet voorzichtiger zijn, en mijn mannen zoveel vrijheid niet laten. Ieder werkt hier tegenwoordig naar zijn eigen plan, en dat kon wel eens gevaarlijk worden.

Toen Cartouche zo aan 't nadenken was, zag hij de oude Morré naderen.

— Spreekt ge van de duivel, ge ziet zijn staart, riep hij vrolijk tot de vilder. Ge zijt lang weggebleven, en ik ben blij dat ik u weer op de heide zie.

Morré scheen verlegen.

— Vertel eens, hebt ge André, die verrader weggeblazen? vroeg Cartouche driftig.

— Neen!

— Niet? hernam de hoofdman op spijtige toon. En moest ge daarom zo lang wegblijven?

— Verwijt me niets, kapitein! Ik deed wat ik kon, maar André van Kate is geen lafaard!

— Hebt ge hem gezien?

— Ja, en ik was op het punt hem neer te stoten, toen ik ontdekt en vastgegrepen werd, en bij de duivel, verzeker ik u, dat ik blij ben weer veilig op de heide te zijn. Te Antwerpen ziet men me nooit meer terug.

— Wij gaan er samen naar toe, zeg ik u! hernam Cartouche nijdig.

— Ik ga niet mede! Ik heb er een te lelijk uurke doorgebracht.

En Morré vertelde getrouw zijn wedervaren.

— Ik begaf me eerst naar de herberg, waar ik, ik moet het u volmondig bekennen goed ontvangen werd. Dit wijf heeft een oogske op u, Cartouche...

— Ga voort, onderbrak de kapitein gemelijk.

— Ik zeg u dat, kapitein, opdat gij uw maatregelen zoudt nemen. Dit wijf denkt dat zij met u zal trouwen en wanneer zij nu te weten komt dat gij opnieuw getrouwd zijt dan zou de kat op de koord kunnen komen.

— Ik neem haar niet.

— Gij hebt ongelijk, kapitein.

— Ten duivel! vloekte Cartouche, waarmede bemoeit gij u, Morré!

— Cartouche, sprak de man ernstig, ik zeg u dat, omdat het wijf een hele boel dingen weet, die u kunnen verraden. Uw veiligheid is mijn veiligheid, is de veiligheid van de ganse bende. Wij staan hier allen voor een en een voor allen. Als zij u aan de galg klapt hangen wij allemaal.

— Dat wijf weet niets wat het gerecht niet reeds weet. Mij gevangen nemen gaat zo vlug niet. En als het gerecht het soms in zijn bol mocht krijgen, mij op te zoeken, dan zullen de poppen eens voor goed aan het dansen gaan.

— Akkoord! Maar het wijf zou u in een valstrik kunnen lokken en het is daarom dat ik u wil verwittigen. Wees op uw hoede!

— Ik dank u, Morré, 'k zal uw raad volgen! zei Cartouche thans vriendelijk, want hij vatte het gegronde der opmerking. Ga nu verder.

— Ik heb me een ganse dag en een nacht op loer gezet aan de woning van de burggraaf de Poil. Er kwam niemand in noch uit, tot ik eindelijk aanbelde en onmiddellijk door de sluwe knecht uitgemaakt werd voor een binder der Pijpelheide.

— Ge zijt een stommeling, Morré!

De oude man bonsde op.

— Ik had u in mijn plaats willen zien, kapitein, sprak hij. Niet zodra had ik naar Louise gevraagd of 't zat er op. Onze ganse geschiedenis is daar gekend en zo ik een stommeling ben, dan hadt gij maar een ander moeten zenden, die het slimmer aan boord had kunnen leggen.

— Goed, goed, verder!

— De fielt sprak van niets anders dan mij aan het gerecht over te leveren. Ware de stommeling niet de vader van Louise geweest, dan ware mijn affaire geklonken geweest en zat ik op dit ogenblik in 't kot en achter de grendels. Maar ik wist de man te overhalen en hij liet mij gaan.

— Hadt ge hem maar omver gestoken.

— Dat zou mij niet geholpen hebben, kapitein! Te meer daar die kerel ijzeren vuisten schijnt te bezitten. Hebt ge er nooit kennis mede gemaakt, Cartouche?

— Neen, loog deze.

BAKELANDT

DE GEHEIMAGENT VAN NAPOLEON

UITGEVERIJ J. HOEFT N.V.

— Des te beter voor u, kapitein. Toen ik vrij kwam heb ik mij tijdens de nacht opgesteld aan 't huispoortje en wat ik daar gezien heb, gaat alle gedachten te boven.

— Wat was het voor iets wonderbaars? vroeg Cartouche spottend.

— Ik heb een lijk zien binnenbrengen, kapitein.

— Een lijk?

— Ja, die de lichamen inhield van Clothilde en haar kindje.

Cartouche luisterde verrast toe.

— Heeft men Clothilde's lijk naar Antwerpen gebracht? vroeg hij ontsteld.

— Ja... ik zweer u, dat ik waarheid spreek. André, Louise en die vervloekte knecht met zijn klauwen als schroeven — ik heb ze gevoeld — zijn 's nachts hier op de heide geweest om Clothilde te ontgraven!

Cartouche begreep nu alles.

De drie witte gedaanten waren dus Pierre, André en Louise Morré.

En hij was voor hen op de vlucht gegaan, angstig, bevend, ja, met de koorts op 't lijf!

Zij hadden hem zulk een schrik aangejaagd, dat hij bewusteloos in zijn hut neerviel en daarna ijlend op zijn bed lag.

Pierre, André en Louise, drie vijanden, hadden het gewaagd nabij zijn hoofdkwartier te komen... en hij was voor hen gevlucht!

Bij die gedachte stampvoette Cartouche van woede, en daar hij op de oude Morré nu zijn toorn uitwerken kon, riep hij verachtelijk:

— Waarom stootet gij die André niet neer? Gij waart bevreesd voor een lijk. Ik had u meer moed toegedacht, Morré.

— Ik ben de enige niet die hen vreesde, kapitein, antwoordde Morré vrijmoedig.

— Wat bedoelt ge?

— Die drie personen werden op de heide ook gezien, kapitein, en gij weet door wie! Door schildwachten en ook door u!

— Ge liegt!

— Veins niet, kapitein! Ik heb alles gehoord, en vele binders zijn verre van gerust, want ze geloven aan spook- en geestesverschijningen.

— Die lafaards!

— Verwijt hen niets, kapitein! Gij zijt ook ziek geweest van schrik. Wees mij dankbaar, dat ge nu de waarheid kent. Ge kunt thans uw mannen geruuststellen en zeggen wie die drie gestalten waren en wat ze hier kwamen vertellen. Bijgelovige vrees deugt niet in de bende!

Deze woorden troffen Cartouche.

— Welnu, ja, ik was geschrokken, bekende hij. Die twee mannen en dat wijf zijn slim te werk gegaan. Wie zou zo iets verwachten.

— Kapitein, wij vertrouwen te veel op de vreesachtigheid van 't volk. Zeiker, menigeen schuwt de heide, maar er zijn lieden, die niet bang zijn voor ons. We weten het nu, en laten we er ons voordeel mee doen. Nu kwamen er slechts drie witte gedaanten, maar 't kan ook wel eens een compagnie soldaten zijn, die ons een bezoek brachten, en dan liep het lelijker af voor de bende!

Cartouche was niet meer in goede luim.

De oude Morré herhaalde nu eigenlijk 't zelfde wat Bakelandt zo dikwijls

gezegd had, en in zijn hart moest de hoofdman hem gelijk geven. Hij was te roekeloos, vertrouwde te veel op de schrik die zijn naam verspreidde, en 't was nu gebleken dat sommige lieden zich wel op de heide durfden wagen.

— Ja, ja, ik weet wel wat ik doen en laten moet.

— Kapitein, excuseer zo ik er op aandrings, maar wat ik zag overtuigde mij dat er iets ging veranderen. Burggraaf de Poil is geen kat om zonder handschoenen aan te pakken. Hoewel hij een ci-devant is blijkt hij toch bij de Franse overheid niet op een zwart boekje te staan. Hij heeft invloed en wat er in zijn huis gebeurde, heeft de Franse overheid doen nadenken. Het is gebleken dat er vermomde Franse officieren zich daar nestelden, men heeft de overheid hierdoor beetgenomen, er is daar een moord gebeurd en nu moet het u niet verwonderen dat de burggraaf recht zal eisen en van hun kant, de Fransen alles zullen doen, wat in hun macht is, om de Pijpelheide van de bende te zuiveren.

— Dat men er maar mede begint! riep Cartouche uitdagend uit.

— Zei ik het niet, kapitein, hoe gemakkelijk het was voor drie personen, onder uw neus het lijk van uw vrouw te ontgraven?

— En wat bewijst zulks?

— Wat zulks bewijst? Wel eenvoudig dat men met een grote macht zal komen om de heide te omsingelen en allen mede te nemen, de goeden en de slechten, die zich op het gebied bevinden. En dan is het amen en uit met ons allen.

— Morré! Morré! Ik herken u niet meer.

— Het is omdat ik te Antwerpen veel gezien en opgemerkt heb. Er schijnt een verandering te komen. De Fransen zijn van zin een degelijk bestuur in te richten. Op de Pijpelheide vernemen wij niets van wat daar geschiedt. Wij denken dat wij vrij en ongestoord een sjampetter als Deswert mogen trotseren... Maar Deswert is niet alleen de macht, buiten hem zijn er anderen die eens sterke maatregelen zouden kunnen nemen...

— Wij zullen ze allen verdelen.

Morré schudde het hoofd.

— Kapitein, zijt ge dan vergeten dat onlangs nog de Franse soldaten de pioniers van hun bed hebben gehaald. Het lag alleen aan de bezembinder dat men ook u niet heeft gevangen genomen.

Cartouche zweeg. Hij wrokte omdat Morré hem de waarheid zegde. En nochtans moest hij innerlijk bekennen dat de man de waarheid sprak.

Maar hij wilde het zich niet laten gezeggen als kapitein. Hij alleen bezat een gezond oordeel en moest bevelen geven.

Hij antwoordde dan ook ietwat bars :

— Morré, ge overdrijft. De Pijpelheide is ons grondgebied en voortaan zal niemand dit nog ongestraft mogen betreden.

— Het is voor de veiligheid van de ganse bende, kapitein. Er is geen dag meer te verliezen.

— Welnu, we zullen andere en strengere maatregelen nemen, hernam Cartouche.

— 't Is nodig, kapitein.

— Maar gij gaat mede naar Antwerpen, Morré.

— Neen, o neen!

— Maar ik kan u niet missen!

BAKELANDT

DE GEDINGEN
VAN
NAPOLÉON

- Waarom niet? Ik word oud...
- Juist daarom heb ik u nodig. Ouderen zijn voorzichtiger dan jongeren.
- Dat is zo, kapitein, en om die reden blijf ik thuis. Ik weet niet waarom ge te Antwerpen werken moet, als er hier nog zoveel te roven is? Hier werkt ge veiliger.
- In één nacht kunnen we rijk zijn!
- Zeker, maar kunnen we ook verloren zijn, kapitein. De inzet is groot, maar 't spel zeer gevaarlijk. En geloof niet dat we te Antwerpen zo gemakkelijk vrij zullen worden als te Heist.
- Maar we moeten ons niet laten vangen! riep Cartouche ongeduldig.
- De Fransen zullen u daarvoor geen toestemming vragen, kapitein. Ik voelde me al verloren, toen ik in dit graf zat, en ik bedank er voor mij nogmaals in de stad te wagen. Hier hebben we de ruimte, ginds is het mij te eng.
- Onze maatregelen zijn goed genomen.
- Zeker, kapitein, doch we hebben sluwe vijanden te Antwerpen.
- André?
- En die knecht!
- En Louise, noem haar ook maar op. Uw dochter doet ons veel last aan.
- Kan ik het helpen, kapitein? Bovendien, ik weet dat ze beter ginder is dan hier.
- Waarom?
- Omdat ze te braaf is om onder de binders te leven, kapitein.
- Te braaf! Sluw is ze, en ze wil goud winnen door ons te verraden.
- Louise zal ons niet verraden!
- Ik vertrouw haar niet, en daarom...
- Wat, kapitein? vroeg de oude driftig.
- Daarom moet ze verdwijnen!
- Ge blijft van haar af, kapitein! Hel en duivel, waag het niet haar aan te raken, want dan krijgt ge met mij te doen! kreet Morré bleek van drift.
- Dus moet ik om harentwil de ganse bende in gevaar brengen!
- Neen, Louise brengt niemand in gevaar.
- Ge spreekt zo omdat ze uw dochter is.
- Mijn dochter, ze is mijn dochter niet! Nu weet ge't.
- Wie is ze dan? vroeg Cartouche verwonderd.
- Dat geheim houd ik voor mij alleen, maar ik zei dat ze mijn dochter niet was, om u te tonen dat ik uw bedreigingen niet vrees. Als ik iemand beschermen wil, al is het dan ook een vreemde, zult gij mijn wil doen!
- En ik ben kapitein!
- Ja, en ik erken uw gezag!
- Op een vreemde wijze!
- Zwijg dan toch, driftkop! Laat me uitspreken. Ik erken uw gezag, maar niet in mijn persoonlijke zaken. 'k Dien in uw bende, maar thuis ben ik vrij, en Louise behoort tot mijn huis. Nogmaals herhaal ik u, dat zij ons niet verraden zal, zwijg dus.
- 't Is goed, maar gij moet mee naar Antwerpen, dat gebied ik u als kapitein en ge zegt dat ge als dusdanig mijn gezag erkent, hernam Cartouche heftig.
- Welnu, ik zal dan meegaan! antwoordde Morré.

— Goed! We zullen over Louise zwijgen.

— Ja. Wanneer vertrekken we?

— Morgenavond.

— Komt Bakelandt naar de heide?

— Neen, we zullen hem en zijn mannen te Antwerpen ontmoeten, dat bespaart hem veel tijd.

— Als 't maar goed afloopt!

— 't Is een stout stuk, doch onze maatregelen zijn goed genomen. En, Morré, in  en nacht kunnen we schatrijk zijn!

— 't Is te hopen, dat uw voorspelling uitkomt. Tot morgen dan, kapitein. De oude Morré ging heen.

— Koppigaard! siste Cartouche. Maar ik kan hem niet missen! Laat ik veel geld hebben, dan zal ik eens andere wetten voorschrijven! En Louise... ha! zo ik u ontmoet, zal ik mijn eigen zin doen, en niet die van uw vader... of uw pleegvader! Welk geheim zou daarachter zitten? Daarover moet ik Kate eens spreken!

Cartouche keerde naar zijn hut terug.

De twee rovers hadden dit gesprek gevoerd aan de zoom van het bos.

Uit een grote struik sprong nu een jongeling te voorschijn.

't Was Sus Morré!

Altijd bespiedde hij Cartouche, luisterde diens gesprekken af, volgde hem overal.

Nu ook was hij in de struik verborgen geweest, en geen woord tussen de hoofdman en zijn vader gewisseld, was hem ontgaan.

— Vader is 't ook al niet meer eens met Cartouche, mompelde Morré verheugd. Ha! als ik vader aan mijn zijde krijg, ben ik al ver gevorderd. En nu weet ik wel wat te doen om vader, de vijand van de verwaande baas te maken!

Sus trok door 't bos.

— En wat heb ik nog gehoord! Louise is mijn zuster niet. Wie is zij dan? Dat geheim wil ik eveneens doorgronden! En kan ik Louise gebruiken om Cartouche ten val te brengen, zal ik het niet nalaten. Alle middelen zijn goed en voor niets deins ik terug, maar overwinnen zal ik! Wacht, nu schiet me iets te binnen. Vader vertelde alles over drie witte gedaanten... Ha! ik zal Cartouche nog eens bedriegen.

Sus snelde vlug door 't bos en kwam nog juist even voor de kapitein bij dezes hut aan.

De hoofdman groette zijn luitenant en vroeg:

— Is er nieuws?

— Ik wachtte u hier, kapitein.

— Uw vader is terug, weet ge het al?

— Is vader terug! Ik ben blijde het te horen. Maar ik heb u iets te vertellen, kapitein.

— Kom binnen, Sus!

De jongeling stapte in de hut, waar Liza zich met naaiwerk onledig hield

De vrouw groette hem minzaam.

— Wat is er nu? vroeg Cartouche.

THE LEHMAN

BAKELANDT

L'AGENT SECRET
DE NAPOLEON

— Ik kan u vertellen wie die drie gedaanten waren, die hier Clothilde's lijk opgroeven en meevoerden. Ik heb dat geval onderzocht, ondervroeg veel mensen langs de weg en vernam dat er 's avonds een rijtuig van Antwerpen gekomen was, met drie personen, een vrouw en twee mannen. In een afspanning waren ze even uitgestapt en uit hun persoonsbeschrijving maak ik op, dat die drie zogenaamde geesten niemand anders waren dan André van Kate, Louise, en een derde, die de koetsier moest zijn. André en Louise hebben Clothilde's lijk opgegraven. Waarom? Louise was Clothilde's vriendin en misschien wilde ze het lichaam in gewijde grond laten begraven. Als ge het de moeite waard acht, kan ik te Antwerpen die zaak wel verder onderzoeken.

Zo sprak de sluwe kerel, die enige stonden van te voren 't verhaal der opgraving, in een struik van het bos afgeluisterd had.

— Hebt ge uw vader nog niet gesproken, Sus? vroeg Cartouche, ten hoogste verbaasd.

— Mijn vader reeds gesproken, kapitein? hernam de rover onnozel. Ik wist niet, dat vader terug was.

— Dan bewonder ik uw scherpzinnigheid.

— Wat bedoelt ge?

— Wel, wat ge daar vertelt, klopt met uw vaders verhaal.

— En wat heeft vader u dan verteld? hernam Sus, verbazing veinzend.

En nu hoorde Sus Morré voor de tweede maal de lotgevallen van zijn vader te Antwerpen.

En 't was de misleide, de bedrogen Cartouche, die het hem verhaalde.

— Dus had ik goed geraden? vroeg Sus eenvoudig.

— Ja. Ge zijt een scherpzinnige gast! Sus, jongen, we zijn boos op elkander geweest, maar we moeten vrienden blijven!

— Zeker, kapitein!

— En geen vijandschap meer jegens mijn vrouw, hein!

— Neen, kapitein!

— Verzoen u dan zoals 't betaamt. Omhelst elkander! riep Cartouche lachend.

— Maar, kapitein...

— Alloh! doe wat ik zeg!

— Mag ik dat wel, Liza? vroeg Sus.

— Waarom niet! Ik ben niet meer boos op u, antwoordde de lichtzinnige, wispelturige meid, op vrolijke toon.

Sus Morré kuste haar en hij gevoelde, dat het wijf hem geen koude, vormelijke kus terug gaf.

— Liza ook zal mij helpen, om Cartouche te doen vallen! zwoer de sluwe schelm bij zichzelf.

— Morgen gaan we naar Antwerpen, Sus, hernam Cartouche.

— Goed, kapitein, ik vraag niet beter dan weer aan het werk te gaan, en onze mannen zullen tonen dat ze niet voor de rovers van Vlaanderen moeten onderdoen.

— Ha, dat ze zulks laten zien! kreet Cartouche. Die Bakelandt is wel al te veel verwaand.

— Zoals gij, dacht Sus, maar luid zei hij:

— Kapitein, gij hebt meer stoute daden verricht dan Bakelandt.

En zo vleide de ene schavuit de andere schelm, wiens gezag hij begeerde. En toen Morré heenging, juichte hij in stilte.

— Ha! hoe bedroog ik onze oude! Ik heb alles onderzocht. Hij moest het eens weten. Wacht maar, Cartouche, spoedig vind ik u als een draadje om mijn vinger! Morgen naar Antwerpen! Eerst moet ik Louise's geheim kennen... heden nog wil ik weten wie ze is. Zulks kan me morgen misschien te pas komen. Cartouche, ik heb niet veel geduld meer. Ik wil de baas worden!

En met zulke gedachten dwaalde de heerszuchtige jongeling over de heide. Cartouche loofde intussen zijn slimme luitenant.

— We moeten Sus Morré te vriend houden, zei hij tot Liza. Ik heb hem bij ons huwelijk te veel vernederd; en toch is hij een trouwe kerel. Kate moet zich deerlijk vergissen.

DE SOLDATEN OP DE HEIDE

Tegen de avond kwam een bode; 't was Filips, de leurder.

— Kapitein, er is nieuws, zei hij. 't Schijnt dat de Fransen morgen een klopjacht op de heide zullen houden.

— Hoe weet ge dat?

— Wel, ik was aan 't leuren tussen Putte en Mechelen, waar enige boeren over die zaak spraken. Er is een diefstal gepleegd te Mechelen.

— Te Mechelen!

— Ja, rovers zijn in een herenhuis gedrongen, hebben de bewoners gebonden en dan de ganse woning doorsnuffeld. Ze sneden zelfs de doeken uit de schilderijen, hopende geld achter de lijsten te vinden.

— Maar dat waren toch geen binders onzer bende! hernam Cartouche verwonderd.

— Ik weet het niet.

— Onmogelijk! Ik heb niemand toegelaten te stelen. Ha! dat moeten mannen geweest zijn van Guldentop uit Klein-Brabant. Die worden ook stout. Wij krijgen mededingers.

— In elk geval meent men dat onze binders de daders zijn, en nu er zelfs in 't hartje van Mechelen geroofd wordt, zijn de Fransen voornemens de heide te zuiveren, zoals ze dat noemen. Ik achtte het mijn plicht u mede te delen wat ik vernomen heb.

— En gij hebt wel gedaan. Maar wantrouwt men u nog niet? Ge waart bij de pioniers, en zijt met ons gevluht.

— Ik kom niet meer te Heist, kapitein, en in de andere gemeenten kent men mij niet, antwoordde de leurder.

— Wees in elk geval voorzichtig. Dus morgen komen de Fransen. Dan moet ik heden nog mijn mannen oproepen!

De roversbaas trad buiten en 't volgens ogenblik klonk zijn kreet: « ha, ho, hoe! » dreunend over de reeds dromende heide.

En spoedig kwamen ze, de bezembinders, leurders, heispaaiers, al die verdachte bewoners der eenzame streek, de ondergeschikten en de handlangers van Cartouche.

THE GREAT BRITISH EMERALD
J. L. GARDNER
HANELANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel II

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK
1955